

Asia: VN/27297/2023

Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2024-27

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleittain

Trasek ry. pitää tärkeänä, että hallitus on luomassa tasa-arvo-ohjelmaa 2024-2027 sekä sitä, että ohjelmassa mainitaan useassa kohtaa sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän ehkäisy. Tasa-arvo-ohjelman luonnos on kuitenkin melko pinnallinen, eikä se perustu selkeästi ja kiinteästi jo olemassa olevaan tutkittuun tietoon sekä selvityksiin syrjinnästä Suomessa. Selkeitä ja konkreettisia toimenpiteitä ja mittareita sateenkaarioikeuksien toteutumiseksi (mukaan lukien sateenkaarinuoret ja intersukupuoliset) ei mainita. Luonnos ei myöskään perustu riittävän konkreettisesti kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sekä YK:n Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteisiin (numero 5).

Tasa-arvo-ohjelman luonnoksessa tulisi olla systemaattisemmin tarkastelutapa, joka mahdollistaisi sukupuolten moniperusteisen syrjinnän huomioimisen. Ohjelmassa esimerkiksi kyllä mainitaan yhtenä korostettuna tavoitteena poikien ja miesten syrjäytymiseen puuttuminen, mutta ei huomioida poikien ja miesten moninaisuutta ja risteäviä syrjinnän ja syrjäytymisriskien muotoja (esim. sukupuolivähemmistöihin ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvat miehet tai päihteidenkäyttäjät ja huumekuolemien riskiryhmiin kuuluvat miehet). Miesten syrjintää koskevissa osissa mainitaan jengirikollisuuden torjuminen. Suunnitelmassa tulisi selvittää huolellisemmin normalisoidun naisvihan, homofobian, transvihan ja rasismien kytkökset väkivaltaiseen ekstremismiin, josta muun muassa Suojelupoliisi on tiedottanut. Tasa-arvo-ohjelman naisiin kohdistuvassa, lähisuhde sekä muu väkivaltaosuudessa tulisi mainita transnaiset erityisenä riskiryhmänä sekä tämän riskiryhmän erityistarpeet tukipalveluiden ja oikeusavun suhteen.

Luonnoksessa mainitaan sukupuoli-identiteettiin sekä sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Luonnoksesta puuttuu kuitenkin selkeä, sateenkaaripoliittinen ohjelma, eli esimerkiksi konkreettiset toimenpiteet sateenkaari-ihmisten koulutukseen liittyvän syrjinnän sekä työpaikkasyrjinnän torjumiseksi. Useiden selvitysten mukaan sukupuolivähemmistöt ovat yliedustettuina työttömyystilastoissa. Vähemmistöstressi lisää riskiä syrjäytymiselle koulutuksessa erityisesti sukupuoleltaan moninaisilla nuorilla.

Tasa-arvon vahvistamiseen työelämässä sekä työn ja perheen yhteensovittamisessa sateenkaariperheet sekä sateenkaariperheiden asema tulisi mainita.

Sukupuolten tasapuolisen osallisuuden ja edustuksen lisäämisessä mainitaan tavoitteena demokratian edistäminen muun muassa siten, että vahvistetaan hyvää keskustelua ja mielipiteenvapautta. Samassa luvussa mainitaan seksuaalisen häirinnän kohdalla vihapuhe. Ohjelmaluonnos on kuitenkin tavoitteiltaan ja toimenpiteiltään pinnallinen. Siinä ei ole konkreettisia toimenpiteitä verkkohäirinnän, haitallisen ja virheellisen tiedon tai vihapuheen torjumiseksi. Esimerkiksi olemassa oleva tutkimustieto verkkovihasta sekä esiselvitykset maalittamisen erilliskriminalisoinnista osoittavat, että tuomarit, poliisi ja lukuisat muut ammattiryhmät (toimittajat, tutkijat, ihmisoikeustoimijat, poliitikot, sekä kansalaisyhteiskunnan vaikuttajat) joutuvat maalittamisen kohteeksi. Näissä ryhmissä naiset ja vähemmistöt ovat yliedustettuina. Tällä on erityisen haitallisia vaikutuksia demokraattiselle osallistumiselle ja keskustelulle.

Kansainvälisessä sukupuolten tasa-arvoon liittyvässä toiminnassa Trasek pitää tärkeänä, että tasa-arvo-ohjelmassa huomioitaisi konkreettiset toimenpiteet anti-gender liikehdinnän, eli tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia rapauttavan toiminnan tunnistamiseksi ja torjumiseksi. Erityisen tärkeänä Trasek pitää toimenpiteitä anti-gender toimijoiden virheellistä tietoa levittävien, kansainvälisten rahoituskanavien selvittämiseksi, sekä perehtymistä siihen, miten rahoitus kohdistuu Suomeen. Toimenpiteet liittyvät suoraan sukupuolten tasa-arvo, ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

Trasek ry. pitää tärkeänä, että kulttuuri-, taide- ja liikuntaharrastusten kohdalla mainittaisi miten sukupuoleltaan moninaisten henkilöiden osallistuminen näihin harrastuksiin turvataan.

Institutionaalisten rakenteiden kohdalla Trasek ehdottaa, että tasa-arvo-ohjelmaan lisätään selkeitä, konkreettisia toimenpiteitä ja mittareita sateenkaarioikeuksien parantamiseksi. Trasek ehdottaa lisäksi sateenkaaripoliittisen toimintaohjelman laatimista, sekä THL:n tasa-arvotiedon keskuksen toiminnan perustavanlaatuista palauttamista. Jos hallituksen talouspolitiikka käytännössä heikentää rakenteellisesti tasa-arvotyötä ja ajaa lisäksi naisvaltaiset alat palkkakuoppaan, tasa-arvo-ohjelma uhkaa jäädä käytännön tasolla hyvin pinnalliseksi ja ohueksi.

1. Johdanto, yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 1. Johdanto, sekä muut yleiset huomiot

Trasek ry. pitää tärkeänä, että hallitus on luomassa tasa-arvo-ohjelmaa 2024-2027 sekä sitä, että ohjelmassa mainitaan useassa kohtaa sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän ehkäisy. Tasa-arvo-ohjelman luonnos on kuitenkin melko pinnallinen, eikä se perustu selkeästi ja kiinteästi jo olemassa olevaan tutkittuun tietoon sekä selvityksiin syrjinnästä Suomessa. Selkeitä ja konkreettisia toimenpiteitä ja mittareita sateenkaarioikeuksien toteutumiseksi (mukaan lukien sateenkaarinuoret ja intersukupuoliset) ei mainita. Luonnos ei myöskään perustu riittävän konkreettisesti kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sekä YK:n Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteisiin (numero 5).

2. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen koulutuksessa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 2. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen koulutuksessa

Luonnoksessa mainitaan sukupuoli-identiteettiin sekä sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Luonnoksesta puuttuu kuitenkin selkeä, sateenkaaripoliittinen ohjelma, eli esimerkiksi konkreettiset toimenpiteet sateenkaari-ihmisten koulutukseen liittyvän syrjinnän sekä työpaikkasyrjinnän torjumiseksi. Useiden selvitysten mukaan sukupuolivähemmistöt ovat yliedustettuina

työttömyystilastoissa. Vähemmistöstressi lisää riskiä syrjäytymiselle koulutuksessa erityisesti sukupuoleltaan moninaisilla nuorilla.

3. Tasa-arvon työelämässä ja työn ja perheen yhteensovittamisen tukeminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 3. Tasa-arvon työelämässä ja työn ja perheen yhteensovittamisen tukeminen

Tasa-arvon vahvistamiseen työelämässä sekä työn ja perheen yhteensovittamisessa sateenkaariperheet sekä sateenkaariperheiden asema tulisi mainita.

Trasek ry. pitää tärkeänä, että kulttuuri-, taide- ja liikuntaharrastusten kohdalla mainittaisi miten sukupuoleltaan moninaisten henkilöiden osallistuminen näihin harrastuksiin turvataan.

4. Sukupuolten tasa-arvoisen osallisuuden ja edustuksen lisääminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 4. Sukupuolten tasa-arvoisen osallisuuden ja edustuksen lisääminen

Sukupuolten tasapuolisen osallisuuden ja edustuksen lisäämisessä mainitaan tavoitteena demokratian edistäminen muun muassa siten, että vahvistetaan hyvää keskustelua ja mielipiteenvapautta. Samassa luvussa mainitaan seksuaalisen häirinnän kohdalla vihapuhe. Ohjelmaluonnos on kuitenkin tavoitteiltaan ja toimenpiteiltään pinnallinen. Siinä ei ole konkreettisia toimenpiteitä verkkohäirinnän, haitallisen ja virheellisen tiedon tai vihapuheen torjumiseksi. Esimerkiksi olemassa oleva tutkimustieto verkkovihasta sekä esiselvitykset maalittamisen erilliskriminalisoinnista osoittavat, että tuomarit, poliisi ja lukuisat muut ammattiryhmät (toimittajat, tutkijat, ihmisoikeustoimijat, poliitikot, sekä kansalaisyhteiskunnan vaikuttajat) joutuvat maalittamisen kohteeksi. Näissä ryhmissä naiset ja vähemmistöt ovat yliedustettuina. Tällä on erityisen haitallisia vaikutuksia demokraattiselle osallistumiselle ja keskustelulle.

5. Naisiin kohdistuva-, lähisuhde sekä muu väkivalta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 5. Naisiin kohdistuva-, lähisuhde sekä muu väkivalta

Tasa-arvo-ohjelman naisiin kohdistuvassa, lähisuhde sekä muu väkivaltaosuudessa tulisi mainita transnaiset erityisenä riskiryhmänä sekä tämän riskiryhmän erityistarpeet tukipalveluiden ja oikeusavun suhteen.

6. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen Euroopan unionissa ja kansainvälisessä toiminnassa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 6. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen Euroopan unionissa ja kansainvälisessä toiminnassa

Kansainvälisessä sukupuolten tasa-arvoon liittyvässä toiminnassa Trasek pitää tärkeänä, että tasa-arvo-ohjelmassa huomioitaisi konkreettiset toimenpiteet anti-gender liikehdinnän, eli tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia rapauttavan toiminnan tunnistamiseksi ja torjumiseksi. Erityisen tärkeänä Trasek pitää toimenpiteitä anti-gender toimijoiden virheellistä tietoa levittävien,

kansainvälisten rahoituskanavien selvittämiseksi, sekä perehtymistä siihen, miten rahoitus kohdistuu Suomeen. Toimenpiteet liittyvät suoraan sukupuolten tasa-arvo, ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

7. Institutionaaliset rakenteet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 7. Institutionaaliset rakenteet

Institutionaalisten rakenteiden kohdalla Trasek ehdottaa, että tasa-arvo-ohjelmaan lisätään selkeitä, konkreettisia toimenpiteitä ja mittareita sateenkaarioikeuksien parantamiseksi. Trasek ehdottaa lisäksi sateenkaaripoliittisen toimintaohjelman laatimista, sekä THL:n tasa-arvotiedon keskuksen toiminnan perustavanlaatuista palauttamista. Jos hallituksen talouspolitiikka käytännössä heikentää rakenteellisesti tasa-arvotyötä ja ajaa lisäksi naisvaltaiset alat palkkakuoppaan, tasa-arvo-ohjelma uhkaa jäädä käytännön tasolla hyvin pinnalliseksi ja ohueksi.

Saarinen Marika
Trasek ry

Honkasalo Julian
Trasek ry